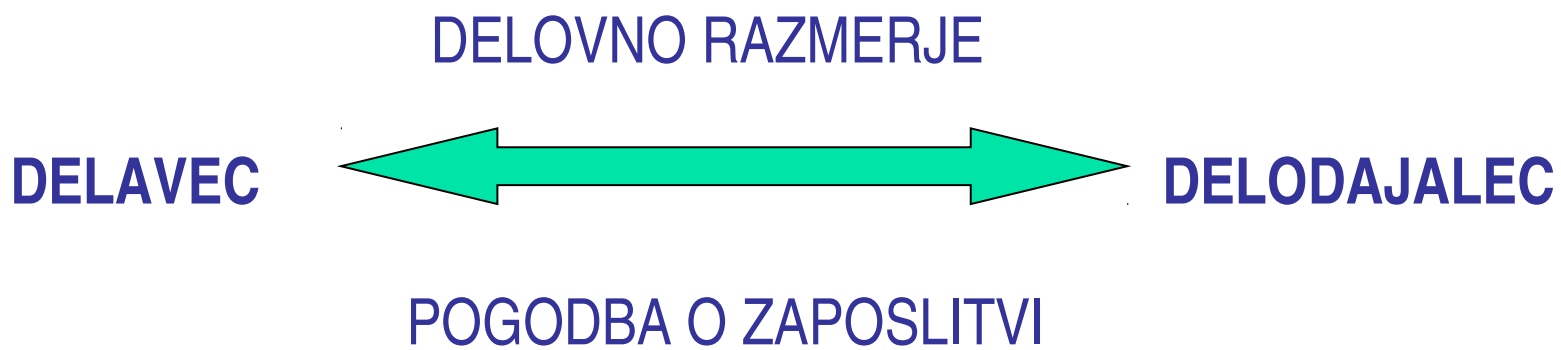
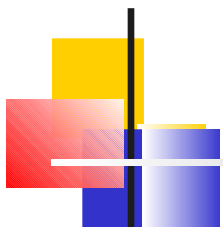

DELOVNO PRAVO

uvod

izr. prof. dr. Barbara Kresal

DELOVNO PRAVO

```
graph TD; DP[DELOVNO PRAVO] --> IDP[INDIVIDUALNO DEL. PR.]; DP --> KDP[KOLEKTIVNO DEL. PR.]; IDP --> PDP[PROCESNO DEL. PR.];
```

INDIVIDUALNO DEL. PR.

pogodba o zaposlitvi (sklenitev, stranki oblika, vsebina, prenehanje)
pravice in obveznosti delavca in delodajalca

KOLEKTIVNO DEL. PR.

združenja delavcev in delodajalcev
sindikalna svoboda
reprezentativnost
kolektivno pogajanje
stavke
sodelovanje delavcev pri odločanju

—————>

PROCESNO DEL. PR.

reševanje delovnih sporov (individualnih / kolektivnih)
- izvensodno, mirno reševanje (posredovanje, pomirjanje, arbitraža)
- sodno reševanje delovnih sporov (delovno sodišče)

VIRI DELOVNEGA PRAVA

- v okviru **OZN** (SDČP, MPESKP, itd.)

UNIVERZALNI - v okviru **MOD** (konvencije in priporočila)

MEDNARODNI

REGIONALNI - v okviru **SVETA EVROPE** (Spremenjena ESL)

NADNACIONALNI - v okviru **EVROPSKE UNIJE**

(ustanovitvene pog., uredbe, direktive, itd.)

HETERONOMNI - USTAVA

- ZAKONI

- PODZAKONSKI AKTI

NOTRANJI

AVTONOMNI

- KOLEKTIVNE POGODBE

- SPORAZUM MED SVETOM DELAVCEV IN DELODAJAL.

- SPLOŠNI AKTI DELODAJALCA (enostranski)

KOLEKTIVNA POGODBA

- specifičen vir na področju delovnega prava
- avtonomni pravni vir
- načelo svobode kolektivnega pogajanja, prostovoljnost

- stranki:

- ravni sklepanja k. p.:
 - NACIONALNE
 - PANOŽNE (k. p. dejavnosti)
 - POKLICNE
 - PODJETNIŠKE (k. p. pri posameznem delodajalcu)

KOLEKTIVNA POGODBA

- vsebina k. p.: **OBLIGACIJSKI DEL**
 - **NORMATIVNI DEL**
(TARIFNI DEL)
- veljavnost k. p., splošna veljavnost; razširitev veljavnosti
- **NAČELO HIERARHIJE**
- oblika
- trajanje
- prenehanje k. p.

ČLOVEKOVE PRAVICE IN SVOBOŠČINE NA PODROČJU DELA

- **svoboda dela (49. člen Ustave)**
- **varstvo dela (66. člen Ustave)**
- **sindikalna svoboda (76. člen Ustave)**
- **pravica do stavke (77. člen Ustave)**
- **pravica delavcev do sodelovanja pri upravljanju (75. člen Ustave)**
- **splošna prepoved diskriminacije (14. člen Ustave)**
- **pravica do osebnega dostojanstva in varnosti (34. člen Ustave)**
- **pravica do zasebnosti (35. člen Ustave)**

(načelo socialne države – 2. člen Ustave)

ČLOVEKOVE PRAVICE IN SVOBOŠČINE NA PODROČJU DELA

Iz USTAVE REPULIKE SLOVENIJE

49. člen (svoboda dela)

- (1) Zagotovljena je svoboda dela.
- (2) Vsakdo prosto izbira zaposlitev.
- (3) Vsakomur je pod enakimi pogoji dostopno vsako delovno mesto.
- (4) Prisilno delo je prepovedano.

66. člen (varstvo dela)

Država ustvarja možnosti za zaposlovanje in za delo ter zagotavlja njuno zakonsko varstvo.

14. člen (enakost pred zakonom)

- (1) V Sloveniji so vsakomur zagotovljene enake človekove pravice in temeljne svoboščine, ne glede na narodnost, raso, spol, jezik, vero, politično ali drugo prepričanje, gmotno stanje, rojstvo, izobrazbo, družbeni položaj, invalidnost ali katerokoli drugo osebno okoliščino.
- (2) Vsi so pred zakonom enaki.

34. člen (pravica do osebnega dostojanstva in varnosti)

Vsakdo ima pravico do osebnega dostojanstva in varnosti.

35. člen (varstvo pravic zasebnosti in osebnostnih pravic)

Zagotovljena je nedotakljivost človekove telesne in duševne celovitosti, njegove zasebnosti ter osebnostnih pravic.

ČLOVEKOVE PRAVICE IN SVOBOŠČINE NA PODROČJU DELA

■ Iz USTAVE REPUBLIKE SLOVENIJE

75. člen (soodločanje)

Delavci sodelujejo pri upravljanju v gospodarskih organizacijah in zavodih na način in pod pogoji, ki jih določa zakon.

76. člen (sindikalna svoboda)

Ustanavljanje in delovanje sindikatov ter včlanjevanje vanje je svobodno.

77. člen (pravica do stavke)

(1) Delavci imajo pravico do stavke.

(2) Če to zahteva javna korist, se lahko pravica do stavke, upoštevajoč vrsto in naravo dejavnosti, z zakonom omeji.

(2. člen Ustave: Slovenija je pravna in socialna država.)